

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z JĘZYKA POLSKIEGO KLASA V

Uczniów obowiązują wiadomości i umiejętności nabyte w klasie IV.

(Ocenę wyższą otrzymuje uczeń, który spełnia wszystkie wymagania ocen niższych – pozytywnych).

OCENA CELUJĄCA

Otrzymuje ją uczeń, którego wiedza znacząco wykracza poza obowiązujący program nauczania. Biegłe posługuje się zdobytymi wiadomościami i umiejętnościami zarówno w rozwiązywaniu problemów teoretycznych, jak i praktycznych ujętych w programie nauczania oraz wynikających z podstawy programowej. Kreatywnie, samodzielnie rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania. Proponuje rozwiązania oryginalne, wykraczające poza materiał programowy. Jego wypowiedzi ustne i pisemne są bezbłędne, cechują się dojrzałością myślenia. Nie powiela cudzych poglądów, potrafi krytycznie ustosunkować się do językowej, literackiej i kulturalnej rzeczywistości. Bierze udział w konkursach (literackich, ortograficznych, teatralnych lub innych); osiąga w nich sukcesy w szkole i poza szkołą. Podejmuje działalność literacką lub kulturalną w różnych formach szkolnych. Prezentuje wysoki poziom merytoryczny oraz artystyczny.

OCENA BARDZO DOBRA

I. Kształcenie literackie i kulturowe.

1. Czytanie utworów literackich. Uczeń:

- 1) bez trudu i trafnie omawia elementy świata przedstawionego, wyodrębnia obrazy poetyckie w poezji;
- 2) rozpoznaje fikcję literacką; rozróżnia i wyjaśnia elementy realistyczne i fantastyczne w utworach;
- 3) rozpoznaje czytany utwór jako legendę, mit, opowiadanie, nowelę, dziennik, pamiętnik lub powieść oraz wskazuje jego cechy gatunkowe;
- 4) zna i bezbłędnie rozpoznaje w tekście literackim: epitet, porównanie, przenośnię, wyrazy dźwiękonaśladowcze, zdrobnienie, zgrubienie, uosobienie, ożywienie, pytanie retoryczne, powtórzenie oraz określa ich funkcje;
- 5) omawia funkcje elementów konstrukcyjnych utworu, w tym tytułu, podtytułu, motta, puenty;
- 6) rozpoznaje elementy rytmizujące wypowiedź, w tym wers, rym, strofę, refren, liczbę sylab w wersie;
- 7) barwnie opowiada o wydarzeniach fabuły oraz ustala kolejność zdarzeń i rozumie ich wzajemną zależność;

- 8) odróżnia dialog od monologu, rozumie ich funkcje w utworze;
- 9) w ciekawy sposób charakteryzuje podmiot liryczny, narratora i bohaterów w czytanych utworach;
- 10) bezbłędnie rozróżnia narrację pierwszoosobową i trzecioosobową oraz wskazuje ich funkcje w utworze;
- 11) zawsze wskazuje w utworze bohaterów głównych i drugoplanowych oraz określa ich cechy;
- 12) trafnie określa tematykę oraz problematykę utworu;
- 13) wskazuje i omawia wątek główny oraz wątki poboczne;
- 14) nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst;
- 15) objaśnia znaczenia dosłowne i przenośne w tekstach;
- 16) określa doświadczenia bohaterów literackich i porównuje je z własnymi;
- 17) przedstawia własne rozumienie utworu i je uzasadnia;
- 18) wykorzystuje w interpretacji tekstów doświadczenia własne oraz elementy wiedzy o kulturze;
- 19) w ciekawy sposób wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach;
- 20) wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohatera.

2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń:

- 1) identyfikuje wypowiedź jako tekst informacyjny, publicystyczny lub reklamowy;
- 2) trafnie określa temat i główną myśl tekstu;
- 3) dostrzega relacje między częściami wypowiedzi (np. tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie);
- 4) odróżnia zawarte w tekście informacje ważne od drugorzędnych;
- 5) odróżnia informacje o faktach od opinii;
- 6) rozumie, czym jest adaptacja utworu literackiego (np. filmowa, sceniczna, radiowa) oraz wskazuje różnice między tekstem literackim a jego adaptacją;
- 7) odnosi treści tekstów kultury do własnego doświadczenia;
- 8) świadomie i z uwagą odbiera filmy, koncerty, spektakle, programy radiowe i telewizyjne, zwłaszcza adresowane do dzieci i młodzieży.

II. Kształcenie językowe.

1. Gramatyka języka polskiego. Uczeń:

- 1) bezbłędnie rozpoznaje w wypowiedziach części mowy (czasownik, rzeczownik, przymiotnik, przysłówek, liczebnik, przyimek, spójnik) i określa ich funkcje w tekście;
- 2) zawsze odróżnia części mowy odmienne od nieodmiennych;
- 3) dostrzega rolę czasownika w wypowiedzi, odróżnia czasowniki dokonane od niedokonanych, rozpoznaje bezosobowe formy czasownika: formy zakończone na -no, -to; rozumie ich znaczenie w wypowiedzeniu oraz funkcje w tekście;
- 4) rozpoznaje formy przypadków, liczby, osoby, czasu, trybu i rodzaju gramatycznego odpowiednio: rzeczownika, przymiotnika, liczebnika, czasownika oraz określa ich funkcje w wypowiedzi; oddziela temat fleksyjny od końcówki;
- 5) stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennych;
- 6) poprawnie stopniuje przymiotniki i przysłówki, rozumie ich rolę w opisie świata oraz używa we właściwych kontekstach;
- 7) nazywa części zdania i rozpoznaje ich funkcje składniowe w wypowiedzeniach (podmiot, orzeczenie, dopełnienie, przydawka, okolicznik);
- 8) rozpoznaje związki wyrazów w zdaniu, wyróżnia człon nadrzędny i podrzędny;
- 9) rozpoznaje typy wypowiedzeń, uwzględniając cel wypowiedzi: wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące - rozumie ich funkcje i je stosuje;
- 10) rozpoznaje w tekście typy wypowiedzeń: zdanie pojedyncze, zdania złożone (podrzędnie i współrzędnie), równoważniki zdań, rozumie ich funkcje i stosuje w praktyce językowej;
- 11) przekształca konstrukcje składniowe, np. zdania złożone w pojedyncze i odwrotnie, zdania w równoważniki zdań i odwrotnie.

2. Zróżnicowanie języka. Uczeń:

- 1) używa stylu stosownego do sytuacji komunikacyjnej;
- 2) rozumie dosłowne i przerośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi;
- 3) rozpoznaje w wypowiedziach związki frazeologiczne, dostrzega ich bogactwo, rozumie ich znaczenie oraz poprawnie stosuje w wypowiedziach;
- 4) rozpoznaje słownictwo neutralne i wartościujące, rozumie ich funkcje w tekście;
- 5) dostosowuje sposób wyrażania się do zamierzonego celu wypowiedzi;
- 6) rozróżnia synonimy, antonimy, rozumie ich funkcje w tekście i stosuje we własnych wypowiedziach.

3. Komunikacja językowa i kultura języka. Uczeń:

- 1) identyfikuje tekst jako komunikat; rozróżnia typy komunikatu: informacyjny, literacki, reklamowy, ikoniczny;
- 2) identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi;
- 3) określa sytuację komunikacyjną i rozumie jej wpływ na kształt wypowiedzi;
- 4) rozpoznaje znaczenie niewerbalnych środków komunikacji (np. gest, mimika, postawa ciała);
- 5) rozumie pojęcie głoska, litera, sylaba, akcent; zna i stosuje reguły akcentowania wyrazów;
- 6) stosuje intonację poprawną ze względu na cel wypowiedzi.

4. Ortografia i interpunkcja. Uczeń:

- 1) pisze poprawnie pod względem ortograficznym oraz stosuje reguły pisowni;
- 2) poprawnie używa znaków interpunkcyjnych: kropki, przecinka, znaku zapytania, znaku wykrzyknika, cudzysłowu, dwukropka, nawiasu.

III. Tworzenie wypowiedzi.

1. Elementy retoryki. Uczeń:

- 1) uczestniczy w rozmowie na zadany temat, wydziela jej części, sygnały konstrukcyjne wzmacniające więź między uczestnikami dialogu, tłumaczące sens;
- 2) tworzy logiczną, semantycznie pełną i uporządkowaną wypowiedź, stosując odpowiednią do danej formy gatunkowej kompozycję i układ graficzny; rozumie rolę akapitów w tworzeniu całości myślowej wypowiedzi;
- 3) dokonuje selekcji informacji;
- 4) zna zasady budowania akapitów.

2. Mówienie i pisanie. Uczeń:

- 1) tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: dialog, opowiadanie (twórcze, odtwórcze), opis, list, sprawozdanie (z filmu, spektaklu, wydarzenia), dedykacja, zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie, życzenia, przepis, kartka pocztowa, kartka z pamiętnika, gratulacje, streszczenie, charakterystyka;
- 2) wygłasza z pamięci tekst, ze zrozumieniem oraz odpowiednią intonacją, dykcją, właściwym akcentowaniem, z odpowiednim napięciem emocjonalnym i z następstwem pauz;
- 3) tworzy plan odtwórczy i twórczy tekstu;
- 4) redaguje notatki;
- 5) opowiada o przeczytany tekście;

- 6) rozróżnia współczesne formy komunikatów (np. e-mail, SMS) i odpowiednio się nimi posługuje, zachowując zasady etykiety językowej;
- 7) tworzy opowiadania związane z treścią utworu, np. dalsze losy bohatera, komponowanie początku i zakończenia na podstawie fragmentu tekstu lub na podstawie ilustracji;
- 8) wykorzystuje wiedzę o języku w tworzonych wypowiedziach.

IV. Samokształcenie. Uczeń:

- 1) doskonalili ciche i głośne czytanie;
- 2) doskonalili różne formy zapisywania pozyskanych informacji;
- 3) korzysta z informacji zawartych w różnych źródłach, gromadzi wiadomości, selekcjonuje informacje;
- 4) zna i stosuje zasady korzystania z zasobów bibliotecznych (np. w bibliotekach szkolnych), korzysta ze słowników ogólnych języka polskiego;
- 5) zwraca uwagę na typy definicji słownikowych;
- 6) rozwija umiejętność krytycznej oceny pozyskanych informacji;
- 7) poznaje życie kulturalne swojego regionu;
- 8) rozwija umiejętności efektywnego posługiwania się technologią informacyjną oraz zasobami internetowymi i wykorzystuje te umiejętności do prezentowania własnych zainteresowań.

OCENA DOBRA

I. Kształcenie literackie i kulturowe.

1. Czytanie utworów literackich. Uczeń:

- 1) omawia elementy świata przedstawionego, wyodrębnia obrazy poetyckie w poezji;
- 2) rozpoznaje fikcję literacką; rozróżnia i wyjaśnia elementy realistyczne i fantastyczne w utworach;
- 3) rozpoznaje czytany utwór jako legendę, mit, opowiadanie, nowelę, dziennik, pamiętnik lub powieść oraz wskazuje jego cechy gatunkowe;
- 4) rozpoznaje w tekście literackim: epitet, porównanie, przenośnię, wyrazy dźwiękonaśladowcze, zdrobnienie, zgrubienie, uosobienie, ożywienie, pytanie retoryczne, powtórzenie oraz określa ich funkcje;
- 5) omawia funkcje elementów konstrukcyjnych utworu, w tym tytułu, podtytułu, motta, puenty;

- 6) rozpoznaje elementy rytmizujące wypowiedź, w tym wers, rym, strofę, refren, liczbę sylab w wersie;
- 7) opowiada o wydarzeniach fabuły oraz ustala kolejność zdarzeń i rozumie ich wzajemną zależność;
- 8) odróżnia dialog od monologu, rozumie ich funkcje w utworze;
- 9) charakteryzuje podmiot liryczny, narratora i bohaterów w czytanych utworach;
- 10) rozróżnia narrację pierwszoosobową i trzecioosobową oraz wskazuje ich funkcje w utworze;
- 11) wskazuje w utworze bohaterów głównych i drugoplanowych oraz określa ich cechy;
- 12) określa tematykę oraz problematykę utworu;
- 13) wskazuje i omawia wątek główny oraz wątki poboczne;
- 14) nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst;
- 15) objaśnia znaczenia dosłowne i przenośne w tekstach;
- 16) określa doświadczenia bohaterów literackich i porównuje je z własnymi;
- 17) przedstawia własne rozumienie utworu i je uzasadnia;
- 18) wykorzystuje w interpretacji tekstów doświadczenia własne;
- 19) wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach;
- 20) wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohatera.

2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń:

- 1) identyfikuje wypowiedź jako tekst informacyjny, publicystyczny lub reklamowy;
- 2) określa temat i główną myśl tekstu;
- 3) dostrzega relacje między częściami wypowiedzi (np. tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie);
- 4) odróżnia zawarte w tekście informacje ważne od drugorzędnych;
- 5) odróżnia informacje o faktach od opinii;
- 6) rozumie, czym jest adaptacja utworu literackiego (np. filmowa, sceniczna, radiowa);
- 7) odnosi treści tekstów kultury do własnego doświadczenia;
- 8) świadomie i z uwagą odbiera filmy, koncerty, spektakle, programy radiowe i telewizyjne, zwłaszcza adresowane do dzieci i młodzieży.

II. Kształcenie językowe.

1. Gramatyka języka polskiego. Uczeń:

- 1) rozpoznaje w wypowiedziach części mowy (czasownik, rzeczownik, przymiotnik, przysłówek, liczebnik, przyimek, spójnik) i określa ich funkcje w tekście;
- 2) odróżnia części mowy odmienne od nieodmiennych;
- 3) dostrzega rolę czasownika w wypowiedzi, odróżnia czasowniki dokonane od niedokonanych, rozpoznaje bezosobowe formy czasownika: formy zakończone na -no, -to;
- 4) rozpoznaje formy przypadków, liczby, osoby, czasu, trybu i rodzaju gramatycznego odpowiednio: rzeczownika, przymiotnika, liczebnika, czasownika oraz określa ich funkcje w wypowiedzi; oddziela temat fleksyjny od końcówki;
- 5) stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennych;
- 6) poprawnie stopniuje przymiotniki i przysłówki;
- 7) nazywa części zdania i rozpoznaje ich funkcje składniowe w wypowiedzeniach (podmiot, orzeczenie, dopełnienie, przydawka, okolicznik);
- 8) rozpoznaje związki wyrazów w zdaniu, wyróżnia człon nadrzędny i podrzędny;
- 9) rozpoznaje typy wypowiedzeń, uwzględniając cel wypowiedzi: wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące - rozumie ich funkcje i je stosuje;
- 10) rozpoznaje w tekście typy wypowiedzeń: zdanie pojedyncze, zdania złożone (podrzędnie i współrzędnie), równoważniki zdań, rozumie ich funkcje i stosuje w praktyce językowej;
- 11) przekształca konstrukcje składniowe, np. zdania złożone w pojedyncze i odwrotnie, zdania w równoważniki zdań i odwrotnie.

2. Zróżnicowanie języka. Uczeń:

- 1) używa stylu stosownego do sytuacji komunikacyjnej;
- 2) rozumie dosłowne i przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi;
- 3) rozpoznaje w wypowiedziach związki frazeologiczne, w większości rozumie ich znaczenie oraz poprawnie stosuje w wypowiedziach;
- 4) rozpoznaje słownictwo neutralne i wartościujące;
- 5) dostosowuje sposób wyrażania się do zamierzonego celu wypowiedzi;
- 6) rozróżnia synonimy, antonimy, rozumie ich funkcje w tekście i stosuje we własnych wypowiedziach.

3. Komunikacja językowa i kultura języka. Uczeń:

- 1) identyfikuje tekst jako komunikat; rozróżnia typy komunikatu: informacyjny, literacki, reklamowy, ikoniczny;
- 2) identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi;
- 3) określa sytuację komunikacyjną;
- 4) rozpoznaje znaczenie niewerbalnych środków komunikacji (np. gest, mimika, postawa ciała);
- 5) rozumie pojęcie głoska, litera, sylaba, akcent; zna i stosuje reguły akcentowania wyrazów.

4. Ortografia i interpunkcja. Uczeń:

- 1) stara się pisać poprawnie pod względem ortograficznym oraz stosuje reguły pisowni;
- 2) poprawnie używa znaków interpunkcyjnych: kropki, przecinka, znaku zapytania, znaku wykrzyknika, cudzysłowu, dwukropka, nawiasu.

III. Tworzenie wypowiedzi.

1. Elementy retoryki. Uczeń:

- 1) uczestniczy w rozmowie na zadany temat, wydziela jej części;
- 2) tworzy logiczną, semantycznie pełną i uporządkowaną wypowiedź, stosując odpowiednią do danej formy gatunkowej kompozycję i układ graficzny;
- 3) dokonuje selekcji informacji;
- 4) zna zasady budowania akapitów;

2. Mówienie i pisanie. Uczeń:

- 1) tworzy wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: dialog, opowiadanie (twórcze, odtwórcze), opis, list, sprawozdanie (z filmu, spektaklu, wydarzenia), dedykacja, zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie, życzenia, przepis, kartka pocztowa, kartka z pamiętnika, gratulacje, streszczenie, charakterystyka;
- 2) wygłasza z pamięci tekst, ze zrozumieniem oraz odpowiednią intonacją, dykcją, właściwym akcentowaniem, z odpowiednim napięciem emocjonalnym;
- 3) tworzy plan odtwórczy i twórczy tekstu;
- 4) redaguje notatki;
- 5) opowiada o przeczytanym tekście;
- 6) rozróżnia współczesne formy komunikatów (np. e-mail, SMS) i odpowiednio się nimi posługuje, zachowując zasady etykiety językowej;

- 7) tworzy opowiadania związane z treścią utworu, np. dalsze losy bohatera, komponowanie początku i zakończenia na podstawie fragmentu tekstu lub na podstawie ilustracji;
- 8) wykorzystuje wiedzę o języku w tworzonych wypowiedziach.

IV. Samokształcenie. Uczeń:

- 1) doskonali ciche i głośne czytanie;
- 2) doskonali różne formy zapisywania pozyskanych informacji;
- 3) korzysta z informacji zawartych w różnych źródłach;
- 4) zna i stosuje zasady korzystania z zasobów bibliotecznych (np. w bibliotekach szkolnych), korzysta ze słowników ogólnych języka polskiego;
- 5) rozwija umiejętność krytycznej oceny pozyskanych informacji;
- 6) poznaje życie kulturalne swojego regionu;
- 7) rozwija umiejętności efektywnego posługiwania się technologią informacyjną oraz zasobami internetowymi i wykorzystuje te umiejętności do prezentowania własnych zainteresowań.

OCENA DOSTATECZNA

I. Kształcenie literackie i kulturowe.

1. Czytanie utworów literackich. Uczeń:

- 1) omawia elementy świata przedstawionego;
- 2) rozpoznaje fikcję literacką; rozróżnia i wyjaśnia elementy realistyczne i fantastyczne w utworach;
- 3) rozpoznaje czytany utwór jako legendę, mit, opowiadanie, nowelę, dziennik, pamiętnik lub powieść;
- 4) rozpoznaje w tekście literackim: epitet, porównanie, przenośnię, wyrazy dźwiękonaśladowcze, zdrobnienie, zgrubienie, uosobienie, ożywienie, pytanie retoryczne, powtórzenie;
- 5) rozpoznaje elementy rytmizujące wypowiedź, w tym wers, rym, strofę, refren, liczbę sylab w wersie;
- 6) opowiada o wydarzeniach fabuły oraz ustala kolejność zdarzeń;
- 7) odróżnia dialog od monologu;
- 8) charakteryzuje podmiot liryczny, narratora i bohaterów w czytanych utworach;
- 9) rozróżnia narrację pierwszoosobową i trzecioosobową;

- 10) wskazuje w utworze bohaterów głównych i drugoplanowych;
- 11) określa tematykę utworu;
- 12) wskazuje i omawia wątek główny oraz wątki poboczne;
- 13) nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst;
- 14) objaśnia znaczenia dosłowne w tekstach;
- 15) przedstawia własne rozumienie utworu;
- 16) wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach.

2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń:

- 1) określa temat tekstu;
- 2) dostrzega tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie;
- 3) rozumie, czym jest adaptacja utworu literackiego (np. filmowa, sceniczna, radiowa);
- 4) odbiera filmy, koncerty, spektakle, programy radiowe i telewizyjne, zwłaszcza adresowane do dzieci i młodzieży.

II. Kształcenie językowe.

1. Gramatyka języka polskiego. Uczeń:

- 1) rozpoznaje w wypowiedziach części mowy (czasownik, rzeczownik, przymiotnik, przysłówek, liczebnik);
- 2) rozpoznaje formy przypadków, liczby, osoby, czasu, trybu i rodzaju gramatycznego odpowiednio: rzeczownika, przymiotnika, liczebnika, czasownika;
- 3) stopniuje przymiotniki i przysłówki;
- 4) nazywa części zdania;
- 5) rozpoznaje wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące;
- 6) rozpoznaje w tekście typy wypowiedzeń: zdanie pojedyncze, zdania złożone (podrzędnie i współrzędnie), równoważniki zdań.

2. Zróżnicowanie języka. Uczeń:

- 1) używa stylu stosownego do sytuacji komunikacyjnej;
- 2) w większości rozumie dosłowne znaczenie wyrazów w wypowiedzi;
- 3) rozpoznaje w wypowiedziach związki frazeologiczne;

4) podaje przykłady synonimów.

3. Komunikacja językowa i kultura języka. Uczeń:

1) identyfikuje tekst jako komunikat;

2) identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi;

3) określa sytuację komunikacyjną;

4) rozpoznaje niewerbalne środki komunikacji (np. gest, mimika, postawa ciała);

5) dzieli wyraz na głoski, litery, sylaby.

4. Ortografia i interpunkcja. Uczeń:

1) stara się pisać poprawnie pod względem ortograficznym;

2) stara się używać znanych mu znaków interpunkcyjnych.

III. Tworzenie wypowiedzi.

1. Elementy retoryki. Uczeń:

1) uczestniczy w rozmowie na zadany temat;

2) tworzy logiczną wypowiedź.

2. Mówienie i pisanie. Uczeń:

1) stara się tworzyć wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: dialog, opowiadanie (twórcze, odtwórcze), opis, list, sprawozdanie (z filmu, spektaklu, wydarzenia), dedykacja, zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie, życzenia, przepis, kartka pocztowa, kartka z pamiątnika, gratulacje, streszczenie, charakterystyka;

2) wygłasza z pamięci krótki tekst;

3) tworzy plan odtwórczy tekstu;

4) opowiada o przeczytany tekście;

5) rozróżnia współczesne formy komunikatów (np. e-mail, SMS) i odpowiednio się nimi posługuje;

6) tworzy opowiadania związane z treścią utworu.

IV. Samokształcenie. Uczeń:

1) doskonali ciche i głośne czytanie;

2) korzysta z informacji zawartych w różnych źródłach;

3) zna zasady korzystania z biblioteki szkolnej;

4) poznaje życie kulturalne swojego regionu.

OCENA DOPUSZCZAJĄCA

I. Kształcenie literackie i kulturowe.

1. Czytanie utworów literackich. Uczeń:

- 1) z pomocą nauczyciela omawia elementy świata przedstawionego;
- 2) rozróżnia elementy realistyczne i fantastyczne w utworach;
- 3) rozpoznaje wers i strofę;
- 4) opowiada o wydarzeniach fabuły;
- 5) opowiada o bohaterach czytanych utworów;
- 6) wskazuje w utworze bohaterów głównych;
- 7) nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst.

2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń:

- 1) stara się określić temat tekstu;
- 2) dostrzega tytuł;
- 3) wie, czym jest adaptacja utworu literackiego (np. filmowa).

II. Kształcenie językowe.

1. Gramatyka języka polskiego. Uczeń:

- 1) rozpoznaje z pomocą nauczyciela w wypowiedziach części mowy (czasownik, rzeczownik, przymiotnik);
- 2) stara się stosować w wypowiedzi poprawne formy gramatyczne wyrazów odmienne;
- 3) rozpoznaje z pomocą nauczyciela wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące.

2. Zróżnicowanie języka. Uczeń:

- 1) w większości rozumie dosłowne znaczenie wyrazów w wypowiedzi;
- 2) podaje przykłady synonimów.

3. Komunikacja językowa i kultura języka. Uczeń:

- 1) stara się identyfikować nadawcę i odbiorcę wypowiedzi;

2) rozpoznaje niewerbalne środki komunikacji (np. gest, mimika, postawa ciała);

3) dzieli wyraz na litery i sylaby.

4. Ortografia i interpunkcja. Uczeń:

1) stara się pisać poprawnie pod względem ortograficznym;

2) stara się używać znanych mu znaków interpunkcyjnych.

III. Tworzenie wypowiedzi.

1. Elementy retoryki. Uczeń:

1) uczestniczy w rozmowie na zadany temat.

2. Mówienie i pisanie. Uczeń:

1) stara się tworzyć wypowiedzi w znanych mu formach gatunkowych: dialog, opowiadanie, list, zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie, życzenia, gratulacje;

2) opowiada o przeczytanym tekście.

IV. Samokształcenie. Uczeń:

1) doskonali ciche i głośne czytanie zachęcany przez nauczyciela;

2) sporadycznie korzysta z biblioteki szkolnej.

OCENA NIEDOSTATECZNA

Otrzymuje ją uczeń, który nie spełnia wymagań kryterialnych na ocenę dopuszczającą. Poziom jego wiadomości i umiejętności objętych wymaganiami edukacyjnymi klasy V uniemożliwia osiągnięcie celów polonistycznych. Nawet z pomocą nauczyciela nie potrafi wykonać zadań o niewielkim stopniu trudności. Nie opanował podstawowej wiedzy i umiejętności z zakresu podstawy programowej. Nie wykonuje zadań i poleceń nauczyciela. Zaniedbuje wykonywanie prac domowych. Nie opanował techniki głośnego i cichego czytania. Nie stosuje w wypowiedziach pisemnych zasad ortograficznych. Nie bierze udziału w rozmowach na dany temat. Nie pozyskuje informacji.